

NİĞDE İLİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Genel Müdürlüğümüzün il ve yakın çevresinde yaptığı çalışmalar sonucunda metalik madenlerden altın, antimuan, bakır-kurşun-çinko, civa, demir ve volfram yatak ve zuhurları, endüstriyel hammaddelerden ise diyatomit, jips, mermer ve tuğla-kiremit hammaddeleri ortaya çıkarılmıştır.

Ulukışla-Bolkardağ sahasında iki adet potansiyel altın sahası tespit edilmiş olup, Bolkardağ (1) sahasında 8 gr/ton Au ve 273 gr/ton Ag tenörlü 175.000 ton, Bolkardağ (2) sahasında ise 3.12 gr/ton Au ve 140 gr/ton Ag tenörlü 152.000 ton görünür rezerv tespit edilmiştir. Antimuan oluşumlarına ise Merkez ve Çamardı ilçelerinde rastlanmaktadır. Bunlardan Çamardı-Madsan sahasının % Sb tenörü 2-5, Merkez-Gümüşler-Örendere sahasının % Sb tenörü ise 4 civarındadır. Her iki sahada geçmiş yıllarda işletilmiştir. Gümüşler sahasında aynı zamanda % 1.5-2 Hg tenörlü geçmiş yıllarda işletilmiş civa yatağı ile % 0.1 WO₃ tenör ve 100.000 ton mümkün rezerve sahip volfram zuhuru da yer almaktadır. Niğde ilinde Ulukışla ve Çamardı ilçelerinde çok sayıda kurşun-çinko yatak ve zuhurları yer almaktadır. Ancak bunların büyük çoğunluğu küçük boyutlu oluşumlardır. Bunlardan en önemlileri Çamardı ilçesindeki Aladağ, Tekneli ve Dereköy zuhurları ile Ulukışla ilçesindeki Bolkardağ-Öküzgönül ve Bolkardağ-Sulucadere zuhurlarıdır. Aladağ kurşun-çinko zuhurunda % 14.12 Zn ve % 6.72 Pb tenörlü 313.000 ton görünür + muhtemel, 84.000 ton mümkün rezerv; Tekneli kurşun-çinko zuhurunda %20 Zn ve % 5 Pb tenörlü 90.000 ton görünür+muhtemel, 64.000 ton mümkün rezerv; Dereköy zuhurunda ise % 25 Zn ve % 10 Pb tenörlü 40.000 ton görünür+muhtemel, 19.000 ton mümkün rezerv tespit edilmiştir. Bolkardağ sahasındaki kurşun çinko zuhurları ise % 5.5 ve 8 Zn ve % 2.3 ve 2.5 Pb tenörlerine sahip olup, toplam muhtemel rezervleri 700.000 ton civarındadır. Ayrıca Bolkardağ-Sulucadere'de % 0.2 Mo, Ulukışla-Suluocak'ta da %0.2 Ni içeriğine sahip çok küçük boyutlu molibden ve nikel oluşumlarının varlığı tespit edilmiştir. İldeki mevcut demir yatak ve zuhurları genellikle Merkez, Ulukışla ve Çamardı ilçelerinde gözlenmektedir. Niğde-Çamardı arasında Armutbeli demir yatağı ile Eynelli, Kepeztepe, Kalerdere, Menikbaşı Tepe, Yapalıağzı boğazı, Tucur çeşme, Boztepe Sırtı, Elmadere, Meşeçatağı Dere, Armutlar Tepe, Aşılık Tepe ve Susuzyurt Sırtı mevkilerinde demir zuhurları bulunmaktadır. Armutbeli demir yatağında % 43.40 Fe, % 9.16 SiO₂, %0.5 Al₂O₃ ve % 0.04 S içerikli 22.000 ton görünür+muhtemel rezerv belirlenmiştir. Geçmiş yıllarda yataktan 20.249 ton üretim yapılmıştır. Niğde-Çamardı arasında yer alan çok küçük boyutlu zuhurlardır. Niğde-Ulukışla-Pozantı arasında da Esendemir ve Koçak demir yatakları yer almaktadır. Bunlardan Esendemir yatağında 353.167 ton görünür+muhtemel, Koçak demir yatağında ise 50.000 ton muhtemel rezerv belirlenmiştir.

Endüstriyel hammaddelerden, Çiftlik ilçesi diyatomit, Ulukışla ilçesi jips, Bor ilçesi ise mermer ve tuğla-kiremit oluşumlarına ev sahipliği yapmaktadır. Çiftlik-Ovalıbağ ve Bozköy diyatomit sahalarında orta ve düşük kaliteli diyatomitler gözlenmekte olup, Ovalıbağ'da 595.050 ton, Bozköy'de ise 20.024 ton görünür rezerv tespit edilmiştir. % 99.65 CaSO₄.2H₂O tenörlü Ulukışla-Darboğaz jips sahasında 150 milyon ton jeolojik rezerv belirlenmiştir. Bor ilçesinde yer alan sarı-yeşil renkli oniksler iyi kaliteli mermer olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca ilçede iyi kaliteli tuğla-kiremit hammaddelerinin jeolojik rezervi ise 3.500.000 ton olarak belirlenmiştir.

Narköy ve Çiftehhan jeotermal alanlarında açılan kuyulardan elde edilen akışkanların sıcaklıkları, Narköy'de 65°C, Çiftehhan'da ise 44.5°C ile 53°C arasındadır. Narköy jeotermal alanında 6.43 MWt termal güce sahip akışkan görünür hale getirilerek, ülke ekonomisine kazandırılmıştır.

ALTIN-GÜMÜŞ (Au-Ag)

Ulukışla-Bolkardağ Sahası

Tenör : 8 gr/ton Au, 273 gr/ton Ag
Rezerv : 175.000 ton görünür rezerv.

Ulukışla-Bolkardağ Sahası

Tenör : 3.12 gr/ton Au, 140 gr/ton Ag
Rezerv : 152.000 ton görünür rezerv.

ANTIMUAN (Sb)**Gümüşler-Örendere Sahası**

Tenör : % 4 Sb

Rezerv : 100.000 ton muhtemel rezerv. Geçmiş yıllarda işletilmiştir.

Çamardı-Matson Sahası

Tenör : % 2-5 Sb

Rezerv : Yatak geçmiş yıllarda işletilmiştir.

BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO (Cu-Pb-Zn)**Ulukışla-Çiftehan, Bolkardağ, Koçak Köyü**

Tenör : % 2.3-3 Pb, % 5.5-7.5 Zn, % 0.1-0.3 Mo, % 0.25 Ni, % 0.45 Cu (95 gr/ton Ag değeri bilinmektedir)

Rezerv : 109.000 muhtemel, 750.000 mümkün rezerv.

Çamardı-Kavlak Tepe, Dünderlı, Dolamaç Sahası

Tenör : % 15-20 Zn, % 5-11.2 Pb

Rezerv : Geçmiş yıllarda işletilen yataklarda halen 40.000 ton görünür, 74.000 ton mümkün rezerv vardır.

CİVA (Hg)**Çamardı-Gümüşler Sahası**

Tenör : % 1.5-2 Hg

Rezerv : 100.000 ton muhtemel. Yatak geçmiş yıllarda işletilmiştir.

DEMİR (Fe)**Çamardı-Armutbeli Yatağı**

Tenör : % 43.40 Fe, % 9.16 SiO₂, % 0.5 Al₂O₃ ve % 0.04 S

Rezerv : 22.000 ton görünür + muhtemel. Sahada bir miktar üretim yapılmıştır.

Çamardı-Eynelli zuhuru

Tenör : % 49-57 Fe

Rezerv : 64.000 ton muhtemel rezerv.

Ulukışla-Koçak Yatağı

Tenör : % 45 Fe, % 1 S ve % 13 SiO₂

Rezerv : 50.000 ton muhtemel. Yatakta sülfo-arsenikli ve sülfürlü cevherler de görülmektedir.

DİYATOMİT (Diy)**Ovalıbağ Sahası**

Kalite : Düşük

Rezerv : 595.050 ton görünür rezerv.

Bozköy Sahası

Kalite : Orta

Rezerv : 20.024 ton görünür rezerv.

JİPS (Jips)**Ulukışla-Darboğaz Sahası**

Tenör : % 99.65 CaCO₃.2H₂O

Rezerv : 150.000.000 ton jeolojik rezerv.

MERMER (Mr)**Bor-Bahçeli (Kuşgeçmez T.) Sahası**

Kalite : İyi kaliteli, sarı-yeşil renkli oniks

Rezerv :-

MOLİBDEN (Mo)**Bolkardağ-Sulucadere Sahası**

Tenör : % 0.2 Mo

Rezerv :-

NİKEL (Ni)**Ulukıtla-Suluocak zuhuru**

Tenör : % 0.2 Ni

Rezerv :-

VOLFRAM (W)**Gümüşler Köyü Sahası**

Tenör : % 0.1 WO₃

Rezerv : 100.000 ton rezerv.

TUĞLA-KİREMİT (TğKi)**Bor ilçesi Sahaları**

Kalite : İy kalite

Rezerv : 3.500.000 ton jeolojik rezerv.

BITÜMLÜ ŞEYL

SAHA ADI	Rezerv (1000 ton)				Analiz Sonuçları		Taş kömürü Eş değeri (1000 ton)	İşletme Şekli
	Görünür	Muhtemel	İşletilebilir	Toplam	Ort. % Bitüm	Ort. AID KCal/Kg		
Ulukışla	-	130.000	-	130.000	5,30	851	18.136	Açık Kapalı
TOPLAM	-	130.000	-	130.000			18.136	

JEOTERMAL

JEOTERMAL ALAN ADI	SICAK SU DOĞAL ÇIKIŞ ADI	DOĞAL ÇIKIŞ			SONDAJ			KULLANIM ALANI	KURULU TESİS	DEĞ. BEL.
		Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)	Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)			
NARKÖY	Narköy	29-45	0,5	-	65	50,5	6,34	Kaplıcada, kaplıca tesisi ve sera ısıtılmasında	Sıcak su çıkışları kaldera tabanını gölet haline getirdiği için kullanım mümkün olmamaktadır.	*, **, ***
ÇİFTEHAN	Çiftehan	50,5-53	8	-	44,5-53	4	0,30	Kaplıcada, kaplıca tesisi ve Çiftehan İlçesinin ısıtılmasında	Kaplıca	*, **, ***
DERDALAN		29,5	8	-	-	-		-		**

* MTA, 1996. Türkiye Jeotermal Envanteri

** MTA, 2005. Türkiye Jeotermal Kaynakları Envanteri

*** DPT, 2001. 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Madencilik Özel İhtisas Komisyonu, Enerji Hammaddeleri Alt Komisyonu Jeotermal Enerji Çalışma Grubu raporu,

Not: Sondajlardaki potansiyel değerleri, kuyuların ilk üretim debilerinin toplamına göre hesaplanmıştır.